

Súd: Okresný súd Banská Bystrica
Spisová značka: 18Ek/1141/2024
Identifikačné číslo súdneho spisu: 6124312826
Dátum vydania rozhodnutia: 13. 08. 2024
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: Mgr. Terézia Lattová
ECLI: ECLI:SK:OSBB:2024:6124312826.1

Uznesenie

Okresný súd Banská Bystrica v exekučnej veci oprávneného: BL Finance, s. r. o., so sídlom Šoltésovej 14, 811 08 Bratislava-Staré Mesto, IČO: 44 307 683, práv. zast.: SOUKENÍK - ŠTRPKA, s. r. o., so sídlom Šoltésovej 14, 811 08 Bratislava-Staré Mesto, IČO: 36 862 711, proti povinnému: A. B., nar.: XX. XX. XXXX, trvale bytom C. D. XX, XXX XX D., o vymoženie 497,08 Eur s príslušenstvom, o návrhu oprávneného na vykonanie exekúcie, takto

rozhodol:

Návrh oprávneného v časti vymoženia úroku z omeškania vo výške 13,00 % ročne zo sumy 508,48 EUR od 17. 07. 2003 do 08. 01. 2020 a v časti vymoženia úroku z omeškania vo výške 13,00 % ročne zo sumy 497,08 EUR od 09. 01. 2020 do zaplataenia, a v časti vymoženia zmluvnej pokuty vo výške 101,70 Eur z a m i e t a .

odôvodnenie:

1. Oprávnený sa návrhom na vykonanie exekúcie doručeným súdu dňa 23. 05. 2024 domáhal vymoženia 497,08 Eur s príslušenstvom na základe exekučného titulu – Platobného rozkazu Okresného súdu Topoľčany sp. zn. 15Rob/1636/2005 zo dňa 17. 01. 2006, ktorý nadobudol vykonateľnosť dňa 03. 02. 2006 (ďalej aj ako „exekučný titul“).

2. Oprávnený spolu s návrhom na vykonanie exekúcie predložil súdu: exekučný titul, Upovedomenie o zastavení starej exekúcie zo dňa 03. 04. 2024 a Oznámenie o ukončení starej exekúcie zo dňa 13. 05. 2024.

3. Na výzvu súdu oprávnený predložil zmluvu o revolvingovom úvere č. 1032842100 zo dňa 30. 07. 2002, ktorú uzatvoril právny predchodca oprávneného GE Money a. s. (ďalej aj ako „zmluva o úvere“) a „obchodné podmienky zmluvy o revolvingovom úvere spoločnosti ge capital mutliservis k. s.“ Súčasne, súdu doručil opravu návrhu na vykonanie exekúcie v časti úrokov z omeškania tak, že žiadal vymôcť úroky z omeškania len v rozsahu zákonného úroku z omeškania, ktorý bol uplatnený k prvému dňu omeškania, t. j. vo výške 13,00 % (6,5 % x 2 = 13,00 %).

4. Podľa § 9 ods. 1 zákona č. 233/2019 Z. z. o ukončení niektorých exekučných konaní (ďalej aj ako „ZoUNEK“), ak oprávnený po zastavení starej exekúcie podľa tohto zákona podá opätovne návrh na vykonanie exekúcie, k návrhu na vykonanie exekúcie musí pripojiť exekučný titul, upovedomenie o zastavení starej exekúcie alebo uznesenie súdu, ktorý určil, že došlo k zastaveniu starej exekúcie podľa § 8 ods. 2, alebo ktorým súd zamietol námietky alebo ktorým sa námietky odmietli.

5. Podľa § 10 ods. 1 ZoUNEK, ak tento zákon neustanovuje inak, na postup podľa tohto zákona sa použije Exekučný poriadok, okrem ustanovenia § 53 ods. 3 písm. g).

6. Podľa § 45 ods. 1 Exekučného poriadku, exekučným titulom na účely tohto zákona je vykonateľné rozhodnutie súdu, ak priznáva právo, zaväzuje k povinnosti alebo postihuje majetok.

7. Podľa § 53 ods. 1 Exekučného poriadku, súd preskúma návrh na vykonanie exekúcie a jeho prílohy. Ak nie sú dôvody na zamietnutie návrhu na vykonanie exekúcie, súd do 15 dní od doručenia návrhu vydá poverenie na vykonanie exekúcie a upovedomí o tom oprávneného. Lehota podľa druhej vety neplatí, ak ide o exekučný titul podľa § 45 ods. 2 písm. c) a d) alebo ak má byť exekúcia vykonaná na podklade exekučného titulu, ktorým sa priznal nárok zo zmenky proti povinnému, ktorý je fyzickou osobou.

8. Podľa § 53 ods. 3 písm. e) Exekučného poriadku, súd návrh na vykonanie exekúcie zamietne, ak bol exekučný titul vydaný v konaní, v ktorom nebolo možné namietať alebo preskúmať neprijateľné zmluvné podmienky, a existencia neprijateľnej zmluvnej podmienky má vplyv na vymáhaný nárok, ktorý vznikol v súvislosti so spotrebiteľskou zmluvou.

9. Podľa § 53 ods. 4 prvá veta Exekučného poriadku, súd z dôvodov podľa odseku 3 návrh zamietne celkom alebo sčasti.

10. Podľa § 23a zákona č. 634/1992 Zb. o ochrane spotrebiteľa, (1) typovou zmluvou sa podľa tohto zákona rozumie zmluva, ktorá sa má uzavrieť vo viacerých prípadoch, ak je obvyklé, že spotrebiteľ obsah zmluvy podstatným spôsobom neovplyvňuje. (2) Typová zmluva nesmie obsahovať

- a) neprímerané podmienky, ktoré na škodu spotrebiteľa zakladajú nápadný nepomer medzi právami a povinnosťami zmluvných strán, najmä
 1. podmienky, ktoré viažu predaj výrobku alebo poskytnutie služby na odobratie iného výrobku alebo na prevzatie inej služby,
 2. podmienky, ktorými sa podmieňuje predaj výrobku alebo poskytnutie služby požiadavkou, aby spotrebiteľ zabezpečil pre predávajúceho ďalšieho spotrebiteľa, ktorý s ním uzavrie rovnakú alebo podobnú zmluvu;
- b) podmienky, ktoré sú v rozpore s dobrými mravmi.

11. Podľa § 39 Občianskeho zákonníka, neplatný je právny úkon, ktorý svojím obsahom alebo účelom odporuje zákonu alebo ho obchádza alebo sa prieči dobrým mravom.

12. Podľa § 517 ods. 2 Občianskeho zákonníka, ak ide o omeškanie s plnením peňažného dlhu, má veriteľ právo požadovať od dlžníka popri plnení úroky z omeškania, ak nie je podľa tohto zákona povinný platiť poplatok z omeškania; výšku úrokov z omeškania a poplatku z omeškania ustanovuje vykonávací predpis.

13. Podľa § 3 Nariadenia Vlády Slovenskej republiky č. 87/1995 Z. z., ktorým sa vykonávajú niektoré ustanovenia Občianskeho zákonníka v znení účinnom do 31. 12. 2008, výška úrokov z omeškania je dvojnásobok diskontnej sadzby určenej Národnou bankou Slovenska platnej k prvému dňu omeškania s plnením peňažného dlhu.

14. V danej veci exekučný súd zistil, že sa oprávnený domáhal vykonania exekúcie na podklade exekučného titulu, ktorým súd uložil odporcovi, aby do 15 dní odo dňa doručenia platobného rozkazu zaplatil navrhovateľovi sumu 15 318,60 Sk, úrok z omeškania vo výške 0,1 % denne zo sumy 15 318,60 Sk od 17. 02. 2003 do zaplataenia, úrok vo výške 1,89 % p. m. (mesačne) zo sumy 15 318,60 Sk od 17. 07. 2003, zmluvnú pokutu vo výške 3 063,72 Sk a trovy konania vo výške 5 734,50 Sk, alebo aby v tej istej lehote podal odpor. Predmetný exekučný titul bol vydaný vyšším súdnym úradníkom. Oprávnený sa návrhom na vykonanie exekúcie domáhal na podklade uvedeného exekučného titulu vymoženiu sumy vo výške 497,08 Eur, úroku vo výške 1,89 % zo sumy 508,48 Eur od 17. 07. 2003 do 08. 01. 2020, úroku vo výške 1,89% zo sumy 497,08 Eur od 09. 01. 2020 do zaplataenia, úroku z omeškania vo výške 0,1 % denne zo sumy 508,48 Eur od 17. 07. 2003 do 08. 01. 2020, úroku z omeškania vo výške 0,1 % denne zo sumy 497,08 Eur od 09. 01. 2020 do zaplataenia, zmluvnej pokuty vo výške 101,70 Eur a trovy konania vo výške 190,35 Eur. V rámci opravy návrhu si oprávnený uplatnil úroky z omeškania v rozsahu zákonného úroku z omeškania platného k prvému dňu omeškania, t. j. vo výške 13,00 %.

15. Účelom exekučného konania je nútená realizácia exekučného titulu vykonaná zásahom do práv povinného. Uskutočňuje sa za podmienok a predpokladov vymedzených procesnými predpismi s cieľom uspokojiť nárok oprávneného, ktorý mu bol priznaný vykonateľným rozhodnutím súdu alebo iného orgánu, prípadne vo verejnej listine (notárska zápisnica) a dobrovoľne nebol plnený. Súd je v exekučnom

konaní v ktoromkoľvek štádiu povinný skúmať materiálnu a formálnu vykonateľnosť exekučného titulu, ako aj zhodu návrhu na vykonanie exekúcie s exekučným titulom, a to nielen v štádiu preskúmania návrhu na vykonanie exekúcie podľa § 53 ods. 1 Exekučného poriadku za účelom vydania poverenia na vykonanie exekúcie, ale aj za účelom zistenia existencie dôvodu podľa §53 ods. 3 Exekučného poriadku, pre ktorý by bolo potrebné návrh na vykonanie exekúcie zamietnuť, alebo taktiež aj v prípade, ak by došlo k vydaniu poverenia na vykonanie exekúcie pre zistenie dôvodu na zastavenie exekúcie podľa § 61k ods. 1 Exekučného poriadku.

16. Je nesporné, že exekučným titulom, z ktorého si oprávnený uplatňuje vymáhaný nárok je platobný rozkaz, ktorý vydal vyšší súdny úradník. Exekučný poriadok v zákonom vymedzených prípadoch (§ 53 ods. 3 Exekučného poriadku) pripúšťa hmotnoprávny prieskum exekučného titulu, pričom práve v súvislosti s vykonaním exekúcie na podklade platobného rozkazu vydaného v spotrebiteľskom spore je potrebné uviesť aj zjednocujúce stanovisko Ústavného súdu SR prijaté v uznesení Ústavného súdu Slovenskej republiky sp. zn. Plz. ÚS 1/2022-9 zo dňa 15. 06. 2022, podľa ktorého je s poukázaním na § 53 ods. 3 písm. e) Exekučného poriadku, exekučný súd oprávnený a povinný vykonať hmotnoprávny prieskum vymáhaného nároku v prípade, „ak sa tento vymáha na podklade platobného rozkazu vydaného vyšším súdnym úradníkom priznaného titulom spotrebiteľskej zmluvy, možnosť podania odporu bola limitovaná lehotou 15 dní od doručenia platobného rozkazu a právna úprava vyžadovala, aby spotrebiteľ odpor vecne odôvodnil, pretože by inak rezignoval na princíp efektívnej ochrany spotrebiteľa, ktorý je súčasťou základného práva na súdnu ochranu.“. Zároveň možno doplniť, že spomínané zjednocujúce stanovisko nie je použiteľné len vo vzťahu k platobným rozkazom vydaným za účinnosti Civilného sporového poriadku či podľa zákona č. 307/2016 Z. z. o upomínamom konaní, ale aj vo vzťahu k platobným rozkazom vydaným za účinnosti Občianskeho súdneho poriadku, čo vyplýva z rozhodovacej činnosti Ústavného súdu SR (viď. nález sp. zn. III. ÚS 166/2023 z 07. 09. 2023, nález sp. zn. III. ÚS 369/2023 z 18. 08. 2023 či nález sp. zn. III. ÚS 193/2023 z 13. 07. 2023) a predovšetkým i zo samotného rozsudku súdneho dvora C-448/17, kde predmetom prieskumu bol platobný rozkaz vydaný dňa 24. 08. 2012, teda za účinnosti Občianskeho súdneho poriadku.

17. Exekučný súd musí postupovať v súlade s platnou právnou úpravou, ako aj v súlade so zjednocujúcim stanoviskom Ústavného súdu SR prijatým pod sp. zn. Plz. ÚS 1/2022 a v neposlednom rade aj v súlade s judikatúrou Súdneho dvora EÚ. V tomto smere možno pripomenúť nález vo veci sp. zn. I. ÚS 462/2022, kde Ústavný súd SR konštatoval porušenie práva na spravodlivý proces v prípade, ak súd neaplikuje rozsudok Súdneho dvora priliehavý na prejednávajúcu vec. Ústavný súd SR vo svojich rozhodnutiach tiež zdôrazňuje, že povinnosťou slovenského vnútroštátneho súdu, ktorá je inkorporovaná aj v základnom práve na súdnu ochranu, nie je len ústavne konformná, ale aj eurokonformná interpretácia zákonov (m. m. III. ÚS 666/2016, ZNaU 50/2016). Za určitých okolností teda slovenské orgány aplikujúce právo (aj súdy) musia skúmať nielen vôľu zákonodarcu, ale aj vôľu úniijného tvorca zodpovedajúcej právnej regulácie, ktorá je z hľadiska právnej relevancie úpravy správania subjektov práva v právnych vzťahoch postavená na roveň, a dokonca niekedy aj nad vôľu zákonodarcu. V tomto smere je preto nevyhnutné poukázať na to, že Súdny dvor EÚ judikoval, že vykonanie ex offo kontroly relevantných zmluvných podmienok nie je o možnosti, ale o povinnosti: „Úloha, ktorú v konkrétnej oblasti vnútroštátnemu súdu udeľuje právo Spoločenstva, preto nie je vymedzená len možnosťou vysloviť sa k prípadnej nekalej povahe zmluvnej podmienky, ale zahŕňa taktiež povinnosť preskúmať ex offo túto otázku, pokiaľ je súd oboznámený s právnymi a skutkovými okolnosťami potrebnými na tento účel, vrátane prípadu“ (rozsudok C-243/08, E.:E.:F.:XXXX:XXX, bod 32). Súdom má pritom tento cieľ naplniť s takou mierou procesnej ingerencie, ktorá je typická pre ochranu verejného poriadku (porovnaj uznesenie C-76/10, E.:E.:F.:XXXX:XXX, bod 50), a to bez ohľadu na zastupovanie spotrebiteľa advokátom (porov. rozsudok C-497/13, E.:E.:F.:XXXX:XXX, bod 47). Súdny dvor EÚ taktiež prijal záver, že ex offo prieskum neprijateľnosti zmluvných podmienok sa má vykonať aj v konaniach vymáhacej povahy, napr. v insolvenčnom konaní (rozsudok C-377/14, E.:E.:F.:XXXX:XXX) či v exekučnom konaní (C-448/17, E.:E.:F.:XXXX:XXX).

18. Práve zjednocujúce stanovisko Ústavného súdu SR, týkajúce sa exekučného konania, vychádza z rozsudku Súdneho dvora EÚ C-448/17, kde Súdny dvor judikoval, že „Smernica 93/13 sa má vykladať v tom zmysle, že bráni vnútroštátnej právnej úprave, ako je právna úprava dotknutá vo veci samej, ktorá, napriek tomu, že v štádiu vydania platobného rozkazu proti spotrebiteľovi stanovuje preskúmanie nekalej povahy podmienok uvedených v zmluve uzatvorenej medzi podnikateľom a spotrebiteľom, na jednej strane priznáva právomoc vydať tento platobný rozkaz súdnemu úradníkovi, ktorý nemá postavenie

sudcu, a na druhej strane stanovuje pätnásťdňovú lehotu na podanie odporu a vyžaduje, aby bol tento odpor vecne odôvodnený, za predpokladu, že takéto ex offo preskúmanie nie je stanovené v štádiu výkonu uvedeného platobného rozkazu, čo musí preveriť vnútroštátny súd.“ Ak teda v štádiu vydávania platobného rozkazu vnútroštátna právna úprava priznáva právomoc súdnemu úradníkovi, ktorý nemá postavenie sudcu, pre zachovanie potrebného účinku smernice 93/13 je nutné umožniť preskúmanie neprítomnosti nekalých podmienok v dotknutej zmluve sudcom práve v štádiu výkonu platobného rozkazu. Sťažnostný súd má za to, že za prípadné pochybenie zákonodarcu, ktorý možnosť vydania platobného rozkazu zveril súdnemu úradníkovi, ako uviedol oprávnený, predseda nemožno sankcionovať povinného (spotrebiteľa) tým, že voči nemu bude vymáhaný nárok, ktorý je v zjavnom rozpore so zákonom. Vychádzajúc z uvedeného tak exekučný súd nemôže konať inak než vykonať hmotnoprávny prieskum predloženého exekučného titulu a v prípade, že zistí neprijateľnú zmluvnú podmienku, ktorá má vplyv na vymáhaný nárok, musí postupom v zmysle § 53 ods. 3 písm. e) Exekučného poriadku návrh na vykonanie exekúcie v dotknutej časti zamietnuť. Na uvedenom závere súčasne nič nemení ani skutočnosť, že v čase vydania exekučného titulu Občiansky súdny poriadok neupravoval povinnosť súdu ex offo skúmať existenciu neprijateľných zmluvných podmienok, pretože podstatným je, že túto povinnosť majú sudy zverenú toho času. Práve jedným z cieľov Smernice 93/13/EHS totiž je, aby členské štáty v záujme spotrebiteľov a subjektov hospodárskej súťaže zabezpečili existenciu primeraných a účinných prostriedkov, ktoré by zabránili uplatňovaniu nekalých podmienok v zmluvách uzatvorených so spotrebiteľmi zo strany predajcov alebo dodávateľov. Súdom členských štátov Únie tak bolo k naplneniu tohto cieľa zverené oprávnenie skúmať povahu neprijateľných podmienok v spotrebiteľských zmluvách z úradnej moci. Z judikatúry Súdného dvora [napr. rozsudok vo veci C-168/05 z 25. októbra 2006 (Mostaza Claro)] možno zároveň abstrahovať požiadavku na zabezpečenie efektívnej ochrany spotrebiteľa, čoho nevyhnutným predpokladom je aktívny prístup k využívaniu spomínaného oprávnenia. Práve obsahom efektívnej ochrany spotrebiteľa musí byť aj „očistenie“ zmluvných vzťahov od neprijateľných zmluvných podmienok v zmluvách uzatvorených v čase, kedy náš právny poriadok neobsahoval takú právnu úpravu spotrebiteľských zmlúv, ako je to dnes, inak by dochádzalo k diskriminácii spotrebiteľov.

19. Exekučný súd nemôže odmietnuť preskúmanie exekučného titulu – platobného rozkazu, ktorý bol vydaný vyšším súdnym úradníkom na podklade spotrebiteľskej zmluvy, možnosť podania odporu bola limitovaná na lehotu 15 dní od doručenia platobného rozkazu a právna úprava vyžadovala, aby spotrebiteľ takýto odpor vecne odôvodnil. Súd sa preto oboznámil so spotrebiteľskou zmluvou vrátane dokumentov, na ktoré spotrebiteľská zmluva odkazuje a zistil, že zmluva o úvere, z ktorej vyvodzuje oprávnený svoj nárok vymáhaný v exekučnom konaní, bola podpísaná medzi právnym predchodcom oprávneného a povinným, pričom povinný je spotrebiteľom nakoľko je fyzická osoba, ktorá pri uzatvorení zmluvy o úvere nekoná v rámci predmetu svojho podnikania alebo povolania, keďže povinný bol v zmluve označený menom, priezviskom, rodným číslom, číslom občianskeho preukazu a trvalým pobytom. Oprávnený je veriteľom nakoľko je právnická osoba, ktorá ponúka alebo poskytuje úver v rámci svojej podnikateľskej činnosti. Posúdením danej zmluvy mal teda súd za preukázané, že sa jedná o spotrebiteľské zmluvné dojednanie. Súd preskúmal nárok priznaný exekučným titulom a zistil, že výška úrokov z omeškania nebola priznaná v súlade s § 517 ods. 2 Občianskeho zákonníka v spojení s § 3 Nariadenia Vlády SR č. 87/1995 Z. z. v znení platnom v čase vzniku omeškania. Je teda nesporné, že vymáhaný nárok vznikol v súvislosti so zmluvou o úvere č. 1032842100 zo dňa 30. 07. 2002 pričom uvedená zmluva bola vyhodnotená ako zmluva spotrebiteľská. V tomto smere treba ďalej doplniť, že hoci Občiansky zákonník v čase podpisu zmluvy o úvere neobsahoval ešte právnu úpravu spotrebiteľských zmlúv, na zmluvný vzťah právneho predchodcu oprávneného a povinného dopadala právna úprava zákona č. 634/1992 Zb. o ochrane spotrebiteľa, ktorý už bol v danom čase účinný a špecificky upravoval postavenie a ochranu spotrebiteľa. Práve ustanovením § 23a ods. 1 zákona č. 634/1992 Zb. (účinným od 1. januára 2000 do 24. novembra 2004) bol do práva Slovenskej republiky zanesený pojem tzv. „typovej zmluvy“, ktorou sa rozumela zmluva, ktorá sa má uzavrieť vo viacerých prípadoch, ak je obvyklé, že spotrebiteľ obsah zmluvy podstatným spôsobom neovplyvňuje. Podľa odseku 2 toho istého ustanovenia, typová zmluva nesmela obsahovať a/ neprimerané podmienky, ktoré na škodu spotrebiteľa zakladajú nápadný nepomer medzi právami a povinnosťami zmluvných strán, najmä, 1. podmienky, ktoré viažu predaj výrobku alebo poskytnutie služby na odobratie iného výrobku alebo na prevzatie inej služby, 2. podmienky, ktorými sa podmieňuje predaj výrobku alebo poskytnutie služby požiadavkou, aby spotrebiteľ zabezpečil pre predávajúceho ďalšieho spotrebiteľa, ktorý s ním uzavrie rovnakú alebo podobnú zmluvu; b) podmienky, ktoré sú v rozpore s dobrými mravmi. V období od 25. novembra 2004 do 30. júna 2007 potom zmenené znenie § 23a zákona č. 634/1992 Zb. už definovalo „typové zmluvy“ ako zmluvy „spotrebiteľské“, ktorými boli zmluvy uzavreté podľa Občianskeho zákonníka, Obchodného zákonníka,

ako aj všetky iné zmluvy, ktorých charakteristickým znakom je, že sa uzavierajú vo viacerých prípadoch a je obvyklé, že spotrebiteľ obsah zmluvy podstatným spôsobom neovplyvňuje. Občiansky zákonník následne definoval spotrebiteľské zmluvy v „obnovenom“ ustanovení § 52, a to od 1. apríla 2004, nemôže byť sporu o tom, že táto zmluva bola a je typovou (spotrebiteľskou) zmluvou v zmysle § 23a zákona č. 634/1992 Zb. keďže tu išlo o zmluvu uzatretú (formálne) podľa Obchodného zákonníka, ale aj podľa zákona č. 258/2001 Z. z. o spotrebiteľských úveroch, čo vyplývalo z obchodných podmienok, a jej charakteristickým znakom je, že sa uzatvárala vo viacerých prípadoch a je z nej zrejmé, že spotrebiteľ obsah zmluvy podstatným spôsobom neovplyvnil. Vychádzajúc z vyššie uvedeného mal preto exekučný súd oprávnenie i povinnosť podrobiť zmluvu o úvere zo dňa 30. 07. 2002 prieskumu z pohľadu právnej úpravy zákona č. 634/1992 Zb., pričom § 23a ods. 2 zákona č. 634/1992 Zb. upravoval, že obsahom typovej zmluvy nesmú byť neprímerané podmienky alebo podmienky v rozpore s dobrými mravmi.

20. Hoci Občiansky zákonník v čase podpisu zmluvy o úvere neobsahoval ešte takú právnu úpravu spotrebiteľských zmlúv, ako ju poznáme dnes, treba uviesť, že u takej zmluvy ako je zmluva o úvere zo dňa 30. 07. 2002 (teda uzatvorenej v čase, kedy absentovala výslovná právna úprava zakotvujúca prednosť ustanovení vzťahujúcich sa na spotrebiteľské vzťahy pred ustanoveniami Obchodného zákonníka) súdna prax už v rámci rozhodovacej činnosti venovanej i výkladu pojmov „spotrebiteľský úver“ a „spotrebiteľská zmluva“ a vzájomnému pomeru takýchto pojmov uzavrela, že normy obchodného práva (keďže zmluva o úvere je absolútnym obchodom) sú použiteľnými len vtedy, ak neodporujú úprave majúcej tu z povahy veci prednosť, teda úprave spotrebiteľských vzťahov v Občianskom zákonníku, ďalších právnych predpisoch a predpisoch vydaných na ich vykonanie. Hoci teda v čase uzatvorenia dotknutej zmluvy o úvere právna úprava nevyklúčovala použitie Obchodného zákonníka, podľa ustálenej rozhodovacej praxe by v súčasnej dobe výlučná aplikácia Obchodného zákonníka znamenala spochybnenie režimu ochrany práv spotrebiteľa obsiahnutého v Občianskom zákonníku (§ 52 a nasl.) a v osobitných predpisoch na ochranu práv spotrebiteľa, ktoré sú voči Obchodnému zákonníku osobitnou prednostne použiteľnou právnou úpravou (lex specialis). Inak povedané, Obchodný zákonník sa môže uplatniť len tam, kde nenarazí na obmedzenia v spotrebiteľskej právnej úprave a vo vykonávacích predpisoch k nim; to musí platiť i v prípade posudzovania súladu zmluvy s normami spotrebiteľského práva. Keďže právny vzťah založený zmluvou o úvere zo dňa 30. 07. 2002 je vzťahom spotrebiteľským, v zmysle právnej úpravy zaručujúcej povinnému ako spotrebiteľovi ochranu jeho práv, ohľadom sporného úroku z omeškania, je potrebné dať prednosť právnej úprave Občianskeho zákonníka pred úpravou Obchodného zákonníka.

21. Súd výzvou zo dňa 07. 08. 2024 vyzval oprávneného na späťvzatie návrhu v časti vymoženía úroku z omeškania vo výške 0,1 % denne zo sumy 508,48 EUR od 17. 07. 2003 do 08. 01. 2020 a v časti vymoženía úroku z omeškania vo výške 0,1 % denne zo sumy 497,08 EUR od 09. 01. 2020 do zaplataenia. Súdu bola dňa 08. 08. 2024 doručená oprava návrhu zo strany oprávneného, v ktorej uviedol: „Vážení súd, vzhľadom na Vašu výzvu, si oprávnený dovoľuje vykonať korekciu v časti vymoženía úroku z omeškania vo výške 0,1 % denne zo sumy 508,48 EUR od 17. 07. 2003 do 08. 01. 2020 a v časti vymoženía úroku z omeškania vo výške 0,1 % denne zo sumy 497,08 EUR od 09. 01. 2020 do zaplataenia a uplatniť si ho v tomto exekučnom konaní len v rozsahu zákonného úroku z omeškania, ktorý bol platný k prvému dňu omeškania. Podľa § 3 nariadenia vlády č. 87/1995 Z. z. ktorým sa vykonávajú niektoré ustanovenia Občianskeho zákonníka (v znení účinnom ku dňu omeškania): "Výška úrokov z omeškania je dvojnásobok diskontnej sadzby určenej Národnou bankou Slovenska platnej k prvému dňu omeškania s plnením peňažného dlhu." Základná úroková sadzba NBS (do 31.12.2002 diskontná sadzba) platná ku dňu omeškania bola vo výške 13,00 %. Oprávnený si teda uplatňuje úroky z omeškania v rozsahu zákonného úroku z omeškania platného k prvému dňu omeškania, t. j. vo výške 13,00 % (6,5 % x 2 = 13,00 %).“

22. Pri úrokoch z omeškania, ktoré boli priznané v exekučnom titule vo výške 0,1 % denne, exekučný súd zdôrazňuje, že súd, ktorý daný exekučný titul vydal, pri rozhodovaní zjavne vychádzal z osobitného zmluvného dojednanía o výške úrokov z omeškania. Ak by totiž nejestvovalo toto zmluvné dojednanie ohľadom výšky úrokov z omeškania, súd by pri vydaní platobného rozkazu musel priznať úroky z omeškania v ich zákonnej výške (tak, ako to vyplývalo napr. aj z § 369 ods. 1 Obchodného zákonníka v znení účinnom v čase omeškania povinného). V nadväznosti na vyššie uvedené súd uvádza, že účastníci občianskoprávných vzťahov si môžu vzájomné práva a povinnosti upraviť dohodou odchyľne od zákona, ak z povahy ustanovení zákona nevyplýva, že sa od neho nemožno odchyliť (§ 2 ods. 3 Občianskeho zákonníka). Súdna prax je jednotná v tom, že z povahy ustanovenia § 517 ods. 2 Občianskeho zákonníka v spojení s § 3 Nariadenia Vlády SR č. 87/1995 Z. z. vyplýva, že kogentne je stanovená horná hranica

úrokov z omeškania, ktorej prekročenie nie je prípustné. Inak povedané, dohoda o výške úrokov z omeškania je prípustná s tým, že ale nesmie byť prekročená zákonom stanovená horná hranica úrokov z omeškania. V prejednávanej veci tak bolo potrebné posúdiť či zmluvné dojednanie ohľadom úrokov z omeškania z pohľadu § 23a ods. 2 zákona

č. 634/1992 Zb. a aj § 53 ods. 1 Občianskeho zákonníka v znení účinnom v čase uzatvorenia zmluvy o úvere, a teda či toto zmluvné dojednanie nie je neprimeranou podmienkou, ktoré na škodu spotrebiteľa zakladá nápadný nepomer medzi právami a povinnosťami zmluvných strán, pričom treba konštatovať vecnú správnosť jej záveru, keď toto ustanovenie požaduje od povinného ako spotrebiteľa, aby zaplatil neprimerane vysokú sumu ako sankciu spojenú s omeškaním plnenia jeho záväzku. V tomto smere totiž poukazuje na to, že v danom prípade dojednaný úrok z omeškania predstavoval výšku 36,5 % ročne oproti zákonnému úroku z omeškania v sadzbe 13 % ročne (v zmysle v tom čase platnej právnej úpravy). Dojednaná výška úroku z omeškania tak bola v zjavnom rozpore s § 517 ods. 2 Občianskeho zákonníka v spojení s § 3 Nariadenia Vlády SR č. 87/1995 Zb., ktoré kogentne stanovujú hornú hranicu úrokov z omeškania v občianskoprávných vzťahoch, ktorým spotrebiteľský vzťah jednoznačne je, pričom prekročenie tejto hranice nie je prípustné, a teda spôsobuje nápadný nepomer medzi právami a povinnosťami zmluvných strán na škodu spotrebiteľa (povinného).

23. Súd tak má bez pochybností za to, že presah sadzby zmluvných úrokov z omeškania v spotrebiteľskej zmluve nad sadzbu ustanovenú predpismi občianskeho práva spôsobuje neprijateľnosť a neplatnosť takéhoto dojednania ako celku. Nehovoriac o tom, že dohoda účastníkov o výške úrokov z omeškania nad hornú hranicu stanovenú § 517 ods. 2 Občianskeho zákonníka v spojení s § 3 Nariadenia Vlády SR č. 87/1995 Z. z. je neprípustná, a teda v rozpore so zákonom. Hoci zákon č. 634/1992 Zb. súčasne porušenie § 23a výslovne nesankcionoval neplatnosťou zmluvného dojednania, v čase uzatvorenia dotknutej zmluvy o úvere bol súčasťou § 39 Občianskeho zákonníka, v zmysle ktorého je neplatný právny úkon, ktorý svojím obsahom alebo účelom odporuje zákonu alebo ho obchádza alebo sa prieči dobrým mravom. Zmluvné dojednanie o výške úrokov z omeškania tak možno vyhodnotiť ako neprijateľnú zmluvnú podmienku, ktorá je neplatná podľa § 39 Občianskeho zákonníka z dôvodu, že svojím obsahom odporuje zákonu.

24. Tu treba ďalej doplniť, že prijateľnosť (ale tiež neprijateľnosť) konkrétnej zmluvnej podmienky a tak i jej platnosť (resp. neplatnosť) sa musí posudzovať vo vzťahu k príslušnému zmluvnému dojednaniu v podobe zadefinovanej dohodou účastníkov právneho vzťahu, čo inak povedané, znamená, že zmluvná podmienka stojí i padá len ako celok, a teda plnenie vyplývajúce z neprijateľnej zmluvnej podmienky nemožno moderovať. Vyššie uvedený záver podporuje napr. aj rozsudok Súdneho dvora EÚ zo 14. júna 2012, Banco Espanol de Crédito (C-618/10, EU:C:2012:349), kde Súdny dvor konštatoval, že „v prípade, keď vnútroštátne súdy zistia existenciu nekalej podmienky, sú povinné iba neuplatniť takúto podmienku, aby nebola záväzná pre spotrebiteľa, nemôžu však zmeniť jej obsah. Zmluva, v ktorej je daná podmienka uvedená, totiž musí v zásade existovať ďalej bez akejkoľvek zmeny okrem odstránenia nekalých podmienok, pokiaľ je jej ďalšia existencia možná v súlade s pravidlami vnútroštátneho práva (bod 65).“ V Rozsudku z 26. marca 2019 (veľká komora), Abanca Corporación Bancaria (C-70/17 a C-179/17, EU:C:2019:250) Súdny dvor tiež uviedol, že „keď vnútroštátny súd konštatuje neplatnosť nekalej podmienky v zmluve uzatvorenej medzi podnikateľom a spotrebiteľom, článok 6 ods. 1 smernice 93/13 bráni vnútroštátnemu právnemu pravidlu, ktoré umožňuje, aby vnútroštátny súd doplnil túto zmluvu tak, že zmení obsah tejto podmienky. Keby teda vnútroštátny súd mohol meniť obsah nekalých podmienok, ktoré sú uvedené v takej zmluve, mohlo by sa tým ohroziť splnenie dlhodobého cieľa uvedeného v článku 7 smernice 93/13. Táto možnosť by prispela k odstráneniu odradzujúceho účinku voči podnikateľom; totižto tým, že by sa také nekalé podmienky voči spotrebiteľovi jednoducho neuplatnili, mohlo by to podnikateľov zväzdať k používaniu uvedených podmienok, keďže by vedeli, že aj keby sa malo rozhodnúť o ich neplatnosti, mohol by vnútroštátny súd zmluvu v nevyhnutnom rozsahu doplniť, takže by ich záujmy boli týmto spôsobom napriek tomu zabezpečené (body 53 a 54).“

25. Zároveň, exekučnému súdu nevyplýva zo žiadnej právnej normy povinnosť nahradiť nekalú zmluvnú podmienku zákonnou úpravou, naopak, aj Súdny dvor EÚ takúto možnosť pripúšťa len v situáciách, v ktorých by bol súd na základe neplatnosti nekalej podmienky nútený zrušiť zmluvu v celom rozsahu, čím by spotrebiteľa vystavil obzvlášť nepriaznivým dôsledkom, ktoré by ho penalizovali. Premietnutím uvedeného na prejednávanú vec, tak má exekučný súd za to, že keďže neplatnosť dojednania o úrokoch z omeškania nemala vplyv na platnosť samotnej zmluvy o úvere, nebolo z uvedeného dôvodu namieste priznať zákonnú výšku úrokov z omeškania. V tomto smere, teda k otázke nahradenia neprijateľnej

zmluvnej podmienky zákonným ustanovením, možno ešte podporne poukázať na Rozsudok z 21. januára 2015, Unicaja Banco a Caixabank (C-482/13, C-484/13, C-485/13 a C-487/13, EU:C:2015:21), kde Súdny dvor konštatoval, že „keď je sadzba úrokov z omeškania stanovená v zmluvnej podmienke zmluvy o hypotekárnom úvere vyššia, než je sadzba stanovená vnútroštátnym právom, a má byť podľa tohto práva znížená, táto okolnosť nemôže brániť vnútroštátnemu súdu, aby so zreteľom na smernicu 93/13 mohol okrem tohto opatrenia zníženia vyvodiť všetky dôsledky z prípadnej nekalej povahy zmluvnej podmienky, ktorá stanovuje túto sadzbu, prípadne aby túto podmienku aj zrušil (body 41 a 42).“

26. Ako neprimeranú podmienku, ktorá na škodu spotrebiteľa zakladá nápadný nepomer medzi právami a povinnosťami zmluvných strán, vyhodnotil súd aj dojednanie o zmluvnej pokute. Z tejto zmluvnej podmienky si oprávnený návrhom na vykonanie exekúcie uplatnil k vymoženiu sumu 101,70 Eur. Súd poukazuje na to, že v spotrebiteľských veciach by už pri samotnom uzatváraní zmluvy nemal byť prísnejšie, resp. výlučne sankcionovaný zmluvnou pokutou len jeden účastník zmluvy, a to spotrebiteľ, pričom už samotná táto skutočnosť vyznieva výrazne v neprospech jedného účastníka zmluvy, pretože dodávateľ nie je nijako sankcionovaný v súvislosti s prípadným nesplnením povinností. V zmluve (resp. v obchodných podmienkach) nebola dohodnutá žiadna zmluvná pokuta v prospech spotrebiteľa pre nedodržanie akejkoľvek (alebo čo i len jednej) zmluvnej povinnosti zo strany dodávateľa. Významné je pritom posúdenie zmluvnej pokuty aj s ohľadom na povahu a obsah zmluvy. Ak ide o spotrebiteľský vzťah, musí ísť totiž o takú zmluvnú pokutu, ktorá bude prijateľná v rámci povinnej súdnej kontroly neprijateľných podmienok so zreteľom na povahu, obsah a všetky osobitosti právneho úkonu, so zreteľom na vzájomné práva a povinnosti účastníkov spotrebiteľskej zmluvy a v neposlednom rade i so zreteľom na sankcionovanie nesplnenia povinností na strane oboch účastníkov zmluvy. Zároveň, treba poukázať na to, že v zmysle

§ 544 ods. 1 Občianskeho zákonníka, zmluvnú pokutu možno dojednať len písomne a v dojednaní musí byť určená výška pokuty alebo určený spôsob jej určenia. V danom prípade však bola zmluvná pokuta dohodnutá v rámci obchodných podmienok (bod 7 Obchodných podmienok zmluvy o revolvingovom úvere spoločnosti GE Capital Multiservis k.s.), ktoré neboli spotrebiteľom osobitne podpísané, pričom predmetné dojednanie navyše ohľadom výšky zmluvnej pokuty odkazuje na sadzobník. Z vyššie uvedených dôvodov tak súd dojednanie o zmluvnej pokute vyhodnotil ako neplatné.

27. V nadväznosti na vyššie uvedené súd po preskúmaní spisového materiálu mohol konštatovať právny záver, že v časti uplatneného úroku z omeškania (aj po oprave) a v časti vymoženia uplatnenej zmluvnej pokuty je daný dôvod na zamietnutie návrhu na vykonanie exekúcie podľa § 53 ods. 3 písm. e) Exekučného poriadku. V danom prípade sa totiž jedná o nárok vyplývajúci zo spotrebiteľskej zmluvy, pričom dojednanie o úrokoch z omeškania a dojednanie o zmluvnej pokute súd vyhodnotil ako neprijateľné zmluvné podmienky, v dôsledku čoho je tu daný dôvod pre čiastočné zamietnutie návrhu na vykonanie exekúcie podľa § 53 ods. 3 písm. e) Exekučného poriadku a preto súd návrh na vykonanie exekúcie v časti úrokov z omeškania a v časti zmluvnej pokuty v zmysle § 53 ods. 3 písm. e) Exekučného poriadku zamietol tak, ako je uvedené vo výroku daného rozhodnutia.

28. Po právoplatnosti tohto uznesenia bude súd pokračovať v rozhodovaní o zvyšnej časti návrhu na vykonanie exekúcie, ktorej sa rozhodnutie nedotýka.

Poučenie:

Proti tomuto rozhodnutiu je prípustné podať sťažnosť v lehote 15 dní od doručenia uznesenia na Okresnom súde Banská Bystrica.

Sťažnosť môže podať ten, v koho neprospech bolo uznesenie vydané.

Sťažnosť len proti dôvodom uznesenia nie je prípustná.

V sťažnosti musí byť uvedené, ktorému súdu je určená, kto ju podáva, proti ktorému uzneseniu smeruje, v akom rozsahu sa napáda, v čom sa toto uznesenie alebo postup súdu považuje za nesprávny a čoho sa sťažovateľ domáha.

V sťažnosti možno uvádzať nové skutočnosti a dôkazy, ak je to so zreteľom na povahu a okolnosti sporu možné a účelné.